

I R M A K O R T E

**JOHANNEKSEN
ILMESTYS**

**Sisäinen matka
vapauteen**

JOHANNEKSEN ILMESTYS

Sisäinen matka vapauteen

IRMA KORTE

JOHANNEKSEN ILMESTYS

Sisäinen matka vapauteen

**NEMORA
KUSTANNUS**

Copyright © 2020 Irma Korte

Nemora Kustannus

Espoo

nemora.kustannus@saunalahti.fi

Kannen kuva: Sammunut aurinko, kuu ja putoavat tähdet,
Cristoforo de Predisin miniatyyri 1400-luvulta. (Alamy)

Kannen suunnittelu: BoD – Books on Demand. www.bod.fi

ISBN 978-952-69009-6-4 (nid.)

ISBN 978-952-69009-7-1 (EPUB)

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

SISÄLLYS

Esipuhe	12
---------	----

JOHDANTO

ILMESTYSKIRJA JA SEN TULKINTA

Ilmestyskirja myyttinä	14
Myytin tulkinnan ongelmia	15
<i>Käsitteellinen ja myyttinen kieli. Kulttuurisidonnaisuus ja yleisinhimillisyys myytin tulkinnassa. Intuitio ja kieli.</i>	
Ilmestyskirjan historiallisia tulkintoja	20
Tulkintojen vaikuttimia	23
Ilmestyskirja tekstinä	25
<i>Alkuteksti. Suomennos. Ilmestyskirjan rakenne.</i>	

TODELLISUUDEN LUONNE

4. TAIVAS

Johanneksen todellisuuskuva	31
<i>Myyttinen taivas. Valtaistuimella istuja, vanhimmat ja olennot. Johanneksen taivas kuvana. Valtaistuin ja sillä istuja. Kivi, kasvi ja eläin. Leijona, härkä, ihminen ja kotka. Tulisoihdut.</i>	
Ihmisen kuva	43
Johanneksen taivasnäky kokemuksena	44
<i>Äänet. Valo. Ylistykset.</i>	
Johanneksen näyn paljastamat ongelmat	49
<i>Meri. Neljän olennon sijainti. Soihdut ja silmät.</i>	
Lukusymboliikkaa	54

5. KIRJAKÄÄRÖ JA KARITSA

Johanneksen ongelma	55
Ihmiskuva: yleistä teoriaa	57
<i>Ego ja itseys. Universaali itseys. Ihmisen kehä. Tajunta ja tajunnansisältö.</i>	
Johanneksen näyn ihmiskuva	66
<i>Jalopeura. Karitsa. Ihmiset, sukukunnat, kuningaskunta, papit ja muut vastaavat. Myyttikuvien monikollisuus ja mahtavuus.</i>	
Ongelman ratkaisun suunta	74
Arvokokemus ja muutoksen välttämättömyys	75
<i>Soitto ja laulu. Malja. Enkelien lukumäärä. Enkeli.</i>	

6. NELJÄ RATSASTAJAA, ALTTARI JA MAANJÄRISTYS

Ihmiskuva: yleistä teoriaa	80
<i>Joogateorian ihmiskuva. Raamatun myyttinen ihmiskuva ja joogateoria. Chakrat Ilmestyskirjassa.</i>	
Johanneksen näyn ihmiskuva	86
<i>Sinettien avaaminen. Ratsukot. Ensimmäinen ratsastaja. Toinen ratsastaja. Kolmas ratsastaja. Neljäs ratsastaja. Neljän ratsastajan yhteinen sanoma.</i>	
Itseyden merkitys ja pahuuden ongelma	98
<i>Surmatut alttarin alla. Itseys ja pahuus. Koston vaatimus. Surmattujen luvun täyttyminen. Veri. Valkoinen vaippa.</i>	
Johanneksen järkkyminen	102
<i>Maanjärjestys. Aurinko ja kuu Johanneksen näyssä. Aurinko ja kuu nykyihmisen elämässä. Tähdet, puu ja tuuli. Taivaan väistyminen. Vuoret ja saaret. Luolat ja Jumalan viha.</i>	

7. TUULEN HILJENTYMINEN JA SINETILLÄ MERKITTÄVÄT

Hiljentyminen	112
Itseyden voimistuminen	113
<i>Sinetti ja enkelit valtaistuimen ympärillä. Sukukunnat. Suuri valkoisiin puettu joukko. Palmu. Lukumäärät. Eräs muu enkeli.</i>	
Hiljentymiskokemuksen merkitys	118
<i>Ahdistus ja vaatteiden pesu. Jumalan palveleminen ja telttamaja. Jano ja nälkä; Karitsan johdatus.</i>	

VANHAN USKONNOLLISUUDEN VAJAVUUS

8. ÄÄNETTÖMYYS TAIVAASSA JA ENSIMMÄISET PASUUNAN PUHALLUKSET

Hiljaisuus	123
Oivallus muutoksen välttämättömyydestä	127
<i>Seitsemän enkeliä. "Muu enkeli".</i>	
Uuden muutoksen alkua	129
<i>Ensimmäinen enkeli: rakeet, tuli ja palaminen. Toinen enkeli: palava vuori ja meren muuttuminen. Kolmas enkeli: tähden putoaminen.</i>	
Hämmennys	137
<i>Neljäs enkeli: taivaankappaleiden pimeneminen. Kotka.</i>	

9. UUDET PASUUNAN PUHALLUKSET: HEINÄSIRKAT JA RATSUVÄKI

Piilotajunnan avaaminen	139
<i>Viides enkeli: tähti. Syvyyden kaivo.</i>	
Hämmennys ja torjuntajen kohtaaminen	140
<i>Savu ja pätsi. Auringon ja ilman peittyminen. Heinäsirkat ja skorpionit. Ruoho ja vihanta. Kuoleman etsiminen. Heinäsirkkojen haarniskat, siivet ja sepeleet. Heinäsirkkojen kasvot. Heinäsirkkojen hiukset. Heinäsirkkojen hampaat. Heinäsirkkojen kuningas. Voi-huuto.</i>	
Vapautuminen	150
<i>Kuudes enkeli: enkelien vapauttaminen. Alttari ja sarvet. Eufrat-virta. Enkelien tehtävä.</i>	
Tiedostus jatkuu	154
<i>Hevoset. Ratsastajat. Ratsuväen lukumäärä. Kolme viitsausta ja ihmisten kuolema.</i>	
Muutoksen keskeneräisyys	158
<i>Epäjumalan kuvat ja riivaajat. Murha, velhous, haureus ja varkaus.</i>	

10. ENKELI JA KIRJAKÄÄRÖ

Tiedostuksen jatkuminen	160
<i>Enkeli. Enkelin kirja ja oikea ja vasen jalka.</i>	
Sisäisen syvenemisen välttämättömyys	162
<i>Enkelin huuto ja ukkosen jylinä. Ennustus Jumalan salaisuudesta.</i>	
Opitun omaksuminen	165
<i>Kirjakäärön syöminen. Karvaus ja makeus. Profetoiminen.</i>	

11. TEMPELIN MITTAAMINEN, KAKSI TODISTAJAA JA LIITON ARKKI

Kehotus erittelyyn	168
Tiedostus ja elämyksellinen muutos	
<i>Todistajat. Säkipuku. Öljypuut ja lampunjalat. Todistajien elämä. Todistajat todistavat. Todistajat tapetaan. Ihmiset näkevät todistajien ruumiit. Todistajat heräävät henkiin ja nousevat taivaaseen.</i>	
Pahuuden ongelma, Jeesuksen kohtalo ja kaksi etiikkajärjestelmää	177
<i>Todistajat ja Jeesuksen kohtalo. Esikartano ja temppeli.</i>	
Sisäinen muutos	181
<i>Maanjäristys ja ihmisten kuolema. Voi-huuto, seitsemäs pasuunan puhallus ja kiitos Jumalalle. Liiton arkki. Salamat, äänet, maanjäristys ja rakeet.</i>	
Lukumäärät	187

HENKINEN UDESTISYNTYMINEN JA PAHUUDEN ONGELMA

12. TAIVAALLISEN LAPSEN SYNTYMÄ JA LOHIKÄÄRME

Henkinen uudistuminen

191

Myyttisen lapsen syntyminen. Uudestisyntyminen Johanneksen näyssä.

Synnyttävä nainen Johanneksen näyssä.

”Luomisen kohtu” ja universaali itseys.

Pahuuden ongelma

201

Myyttisiä käärmkeitä. Myyttinen pahalainen.

Pahuuden ongelma. Pahuuden ongelma Johanneksen näyssä.

Näyn tapahtumat: tulkintoja Johanneksen kokemuksen tasolla

215

Lohikäärme. Lohikäärmeen toimet ja aikeet.

Lapsen syntymä. Lapsen ja naisen kohtalo. Sota. Lohikäärmeen karkotus.

Lohikäärme vainoaa naista. Lohikäärme vainoaa naisen muita lapsia.

Lohikäärme meren hiekalla.

13. PEDOT

Harhan eri muodot ihmistajunnassa

224

Merestä nouseva peto. Maasta nouseva peto. Väärä profeetta.

Pedon kuva. Pedon kuvan luominen. Pedon kuva puhuu.

Pedon kuva laajentuneena minätunteena.

Vapautuminen harhasta

238

Tajunnallisen harhan erittelyä

240

Pedon ulkomuoto. Pedon pään kuolinhaava.

Pedon pilkkapuheet. Pedon merkki. Pedon luku.

VAPAUTUMINEN VANHASTA ELI VUODATETTU PUHDISTUS

14. LAULU SIIONIN VUORELLA, KOLME ENKELIÄ JA SADONKORJU

Pyhyysarvon kokemus

251

Karitsa ja 144.000 Siionin vuorella. Virsi. Neitsyet.

Esikoiset ja heidän tahrattomuutensa.

Kertaus

254

Ensimmäinen enkeli. Toinen enkeli. Kolmas enkeli.

Elämyksellinen muutos: ahdistus ja vapautuminen

256

Maan elon leikkaaminen. Viinipuun terttujen leikkaaminen.

Viinikuurnan polkeminen.

15. PEDON VOITTAJAT JA ILMOITUS VIIMEISISTÄ VITSAUKSISTA

Vapautuminen

267

Lasinen meri ja pedon voittajat. Mooseksen ja Karitsan virsi.

Todistuksen majan temppele.

Uusi muutos alkaa

270

16. MALJAVITSAUKSET JA HARMAGEDDONIN TAISTELU

Vuodatettu puhdistus

272

Ensimmäinen enkeli. Toinen enkeli. Kolmas enkeli.

Neljäs enkeli. Viides enkeli. Kuudes enkeli.

Sisäinen taistelu

279

Riivaajien henget. Harmageddonin taistelu.

"Tulen niinkuin varas". Seitsemäs enkeli. Taistelun seuraukset.

17. BABYLONIN PORTTO

Johdatusta Babylonin arvoitukseen

288

Babylon vääränä uskonnollisuutena. Babylon minätunteena. Babylon

minätunteena kirjallisuudessa. Babylon-kehitysvaihe kirjallisuudessa.

Raamatun portto ja Ilmestyskirjan naiset. Minuuden ongelma.

Babylon Johanneksen näyssä

297

Porton rikkaus ja naiseus. Porton porttous ja vaatetus.

Porton ja kuninkaiden yhtymys. Maan asukkaiden juopumus.

Porton juopumus. Portto vuorten päällä. Kuninkaitten kuninkuus.

Kauhustusten äiti. Porton "kannattelijat".

Vapautuminen omasta minästä

306

Seitsemän kuningasta. Porton tuho.

18. BABYLONIN TUHO

Pyyteellinen ihminen ja hengen puhdistus	309
<i>Näyn henkilöt. Vaikutussuhteet. Tavarat. Muu pyyteellisyys.</i>	
<i>Pyyteellisyyden merkitys.</i>	
Hengen yön tapahtumat	316
<i>Enkeli ja ääni taivaasta. Porton tuho.</i>	
<i>Kuninkaiden, kauppiaiden ja merenkulkijoiden vaiva. Pyhien riemu.</i>	
Muutoksen keskeneräisyys	322
<i>Babylonin heittäminen mereen. Myllynkivi.</i>	

SYVÄHENKISEN ELÄMÄN KORKEIMMAT TASOT

19. ILMOITUS KARITSAN HÄISTÄ; RATSASTAJA JA JUMALAN SUURI ATERIA

Uusi kehitysvaihe	329
Ykseystajunnan voimistuminen	330
<i>Ilmoitus Karitsan häistä.</i>	
<i>Häät myyteissä ja uskonnollisessa kirjallisuudessa.</i>	
<i>Karitsan häät ja Karitsan morsian. Hääateria.</i>	
<i>Jumalan kumartaminen ja profetian henki.</i>	
Pyhän Hengen vuodatus eli samastuminen Om-värähtelyyn	336
<i>Taivaallinen ratsastaja. Uskollinen ja Totinen Jumalan Sana.</i>	
<i>Ratsastajan miekka. Ratsastajan vaippa, silmät ja kruunut.</i>	
<i>Ratsastajan nimet. Ratsastajan sotaisuus.</i>	
Vapautuminen sidonnaisuuksista ja harhasta	343
<i>Pedon ja väärän profeetan kohtalo. Pedon liittolaisten kohtalo.</i>	

20. LOHIKÄÄRMEEN VANGITSEMINEN

Hengellinen kihlaus eli sabikalpa samadhi	349
<i>Lohikäärmeen heitto syvyyteen. Tuomiovalta.</i>	
<i>Tuhat vuotta. Ylösnousemus. Lohikäärmeen paluu.</i>	
Vapautuminen viimeisistä sidonnaisuuksista	354
<i>Lohikäärme villitsee kansoja. Tuli lankeaa taivaasta.</i>	
<i>Lohikäärmeen kohtalo.</i>	
Johanneksen syvähenkinen elämäkatsomus	359
<i>Valtaistuimella istuja. Tuomio. Toinen kuolema.</i>	

21. KARITSAN HÄÄT JA UUSI JERUSALEM

Hengellinen avioliitto eli nirbikalpa samadhi 363

Hengellinen avioliitto Ilmestyskirjassa 367

Uudistuminen. Kotiinpaluu- ja morsiussymboliikka. Häät?

Pyhä kaupunki 371

Jalokivikaupunki. Kaupungin muoto ja mitat. Perustukset.

Muuri ja portit. Kansat ja maan kuninkaat.

Temppeli, aurinko ja kuu puuttuvat.

22. UUDEN JERUSALEMIN PARATIISI

Paratiisi 385

Paratiisi myyteissä, uskonnollisessa kirjallisuudessa ja unissa.

Ilmestyskirjan paratiisi. Ilmestyskirjan paratiisi ja joogateoria.

Korkein valaistuminen 391

KUVAT ALKAEN SIVULTA 394

KUVALÄHTEET JA LISÄTIETOA KUVISTA 404

VIITTEET 406

LÄHTEET 457

Esipuhe

Tämä kirja ilmestyi ensimmäisen kerran vuonna 1993 Yliopistopainon (Helsinki University Press) kustantamana nimellä *Johanneksen ilmestys – Elävä myytti*. Kirjasta otettiin iso painos, muistaakseni 2500 kappaletta, mutta se myytiin loppuun suhteellisen pian. Vain yksittäisiä kappaleita on ollut silloin tällöin antikvaarisissa kirjakaupoissa tarjolla. Nyt kirjasta ilmestyy ns. Books-on-Demand-painos, jotta kirja olisi suomenkielisenä aiheesta mahdollisesti kiinnostuneiden lukijoiden saatavilla. Kirja on nettikirjakaupoissa myös englanninkielisenä.

Vaikka kirjan ensimmäisestä painoksesta on vuosikymmeniä, itse aihe ei vanhene, ja mielestäni Ilmestyskirjalle ehdottamani tulkinta on yhä kiinnostava ja ajankohtainen. Vuosien varrella olen todennut kerta toisensa jälkeen, että Ilmestyskirjan suggestiiviset kuvat elävät edelleen nykyihmisten piilotajunnassa ja mielissä. Ehdottamani tulkinta pureutuu uskonnonfilosofisiin ongelmiin, jotka ovat askarruttaneet ihmisiä muinaisista ajoista tähän päivään, sekä kuvaa yksityisen ihmisen sisäistä kehitystietä.

Käyttämäni tärkeimmät lähteet ovat enimmäkseen oman alansa klassikkoja eri vuosisadoilta, joten ne ovat yhä keskeisiä aiheeni kannalta. Olen säilyttänyt tähän uuteen laitokseen myös useita niitä tietosanakirjamaisia lähteitä, joita olen aikanaan käyttänyt, vaikka nykylukija etsii lisää tietoa, mikäli sitä kaipaa, internetistä.

Kirjan sisältö on pääasiassa sama kuin aikaisemmin; olen kuitenkin tehnyt siihen pieniä korjauksia ja muotoiluja sekä modernisoinut väli-merkkikäytäntöä. Olen myös lisännyt muutaman uudemman lähdekirjan viitteisiin ja lähdeluetteloon.

Ensimmäisen painoksen kuvaliitteen sijaan olen valmistanut uuden, jossa on osittain samoja kuvia kuin aikaisemmassa, mutta myös uusia, ja jokunen kuva on nyt värillisenä. Toivon tuon pienen kuvaliitteen valottavan tulkintaani.

Espoossa 2020
Irma Korte

JOHDANTO

ILMESTYSKIRJA JA SEN TULKINTA

”Minä, Johannes, teidän veljenne, — olin Jumalan sanan ja Jeesuksen todistuksen tähden saarella, jonka nimi on Patmos. Minä olin hengessä Herran päivänä, ja kuulin takaani suuren äänen, ikäänkuin pasunan äänen, joka sanoi: ”Kirjoita kirjaan, mitä näet.”” (Ilm. 1:19–11.) Nämä Ilmestyskirjan alussa esitetyt sanat ovat lähes ainoa tieto, joka meille on säilynyt kirjan tekijästä ja syntyvaiheista.¹

Vaikka Johanneksen ilmestyksen alkuperä on jäänyt hämärään, itse teksti on kiehtonut ihmismieliä lähes kahden tuhannen vuoden ajan. Tekstinä Ilmestyskirja mahdollistaa lukemattomia tulkintoja.

Tässä kirjassa oletan, että Johanneksen ilmestys pohtii näyn myyttisellä kielellä syvähenkisen elämän tärkeimpiä ongelmia. Sanaa ”myytti” käytetään arkikielessä osoittamaan, että myytiksi leimattu asia ei ole totta, mutta tämä ei ole kirjassani sovellettu merkitys. Sen sijaan myytti edustaa kuvallista hahmotusta, joka poikkeaa tavallisesta ajattelustamme ja jonka luonnetta kohta esittelen tarkemmin. Se onko myytti totta vai ei, riippuu tulkinnasta, jonka myyttille annamme, sekä omista arvoistamme.

Keskeisiä, yleisinhimillisiä ja yleismaailmallisia ongelmia, joita luen Ilmestyskirasta, ovat ensinnäkin ne, joiden luonne on nykykielellä ilmaisten uskonnonfilosofinen. Ne koskevat ihmisen ja koko todellisuuden perimmäistä olemusta, pahuuden luonnetta ja sen olemassaolon arvoitusta sekä vieraantuneen, pinnallisen uskonnollisuuden ja aidon syvähenkisyyden merkitystä. Toiseksi näihin ikuisiin kysymyksiin kuuluvat ihmisen sisäinen elämä ja sen eri vaiheet — ei teoriana, vaan sellaisina kuin ihminen itse ne kokee. Toisin sanoen Ilmestyskirjasta välittyä tulkintani mukaan myös näkemys ihmisen henkisestä vapautumisesta alkaen tajunnallisten lukkiutumien avaamisesta ja päätyen korkeimpiin ihmiselle avoinna oleviin tajunnantiloihin.

Tulkintani tueksi esitän Ilmestyskirjan kuville runsaasti vertauskohteita kristinuskosta sekä muista maailman uskonnoista, mytologioista, filosofioista ja jopa nykyihmisten kokemuksista ja unista. Tapa, jolla näitä kuvia tulkitsem, rinnastuu lähinnä jungilaisen psykologian näkemykseen myyttikuvien luonteesta, vaikka tulkinnoissani ylitän psykologian rajat.

Painotan tulkintani aikana keskeisinä pitämieni aiheiden kehittelyä, ja toivon, että kirjaani voitaisiin lukea myös siinä käsiteltyjen sisällöllisten ongelmien takia.

Ennen yksityiskohtaista tulkintaani selvennän Ilmestyskirjan luonnetta myyttinä, pohdin tarkemmin myyttien tulkintaa, kerron lyhyesti Ilmestyskirjan erilaisista historiallisista tulkinnoista ja oman tulkintani vaikuttamista sekä valotan Ilmestyskirjaan liittyviä tekstiongelmia. Nämä johdantolukuun sisällyttämäni asiat voi pelkästä tulkinnasta kiinnostunut lukija sivuuttaa tai halutessaan palata niihin vasta tulkinnan luettuaan.

Ilmestyskirja myyttinä

Jos Ilmestyskirja todella perustuu Johannes-profeetan näkyihin, se edustaa yhtä näkyjen muotoa, kuvallisia näkyjä. Kuvallinen näky nähdään joskus kuin osana ulkoista todellisuutta, jolloin näkijä ei ehkä edes heti tajua, että se, mitä hän on nähnyt, on näky eikä ulkoisen todellisuuden osa. Useimmiten kuvallinen näky syntyy kuitenkin siten, että ihmisen tajunta vetäytyy hetkeksi sisäänpäin ja hän näkee näyn sisäisillä silmillään kirkkaana, välähdyksenomaisena kuvana. Tällainen näky nähdään siis ”pään sisässä” samaan tapaan kuin uni-, mielitai muistikuvat, mutta unista poiketen näkijä on valveilla ja mieli- ja muistikuvista poiketen näyt ovat spontaaneja ja niihin liittyy voimakas merkittävyyden tuntu.²

Uskonnollisessa kirjallisuudessa yleisimmin kuvattujen näkyjen aiheina ovat maailman uskontojen vapahtajat, pyhimykset ja erilaiset uskonnolliset symbolit, ja ne ovat tapahtumiltaan suhteellisen niukkoja. Mutta kuvalliset näyt saattavat olla myös pitkiä kuvasarjoja, kuten Raamatun Vanhan testamentin profeettojen näyt usein olivat. Tällaisetkin näyt voidaan nähdä välähdyksenä mutta siten, että niissä hetken murto-osassa tapahtuu paljon asioita. Tulkintani kannalta on olennaista, että näiden näkyjen rikas kuvakieli kumpuaa suureksi osaksi piilotajunnasta. Tästä syystä ne muistuttavat unikuvia, ja unet ovat myyttistä hahmotusta. Jos Ilmestyskirja on aito näky, se on ymmärtääkseni tällainen kuvaketjunäky ja siten luonteeltaan myytti.

Ilmestyskirjan näkyluonne on kuitenkin toisinaan kyseenalaistettu, jolloin sitä on pidetty vain eri tavoin laadittuna kirjallisena kokonai-

suutena. Esimerkiksi jotkut tutkijat arvelevat yhden henkilön toimittaneen sen useampien lähteiden tai suorastaan katkelmien pohjalta, kun taas toiset otaksuvat tekijöitä olleen useampia eri aikoina.³ Tällaisia näkemyksiä puoltaa se, että monet Ilmestyskirjan kuvat juontuvat lähes sellaisinaan Vanhasta testamentista tai muusta juutalais-kristillisestä kirjallisuudesta ja ajoittain niillä on yhteyksiä jopa babylonialaisiin ja kreikkalais-roomalaisiin lähteisiin.

Vaikka Ilmestyskirja olisikin jollain tavalla laadittu kirjallinen tuote eikä aito näky, sitä on silti mahdollista pitää myyttinä. Ensinnäkin se perustuu Lähi-idän ja Välimeren alueen runsaaseen ilmestyskirjallisuuteen, ja tämä on oletettavasti kummunnut alkuaan profeettojen näyistä. Toiseksi myyttinen hahmotus ja sen välitön ymmärtäminen saattavat olla niin vahvasti kehittyneitä kykyjä, että Ilmestyskirjan laatija – tai ehkä heitä on ollut useampia – on voinut koota tekstin siten, että se toimii myyttinäkin mielekkäällä tavalla.

Pidän mahdollisena myös sellaista vaihtoehtoa, että Ilmestyskirja on syntynyt mainitsemieni eri tapojen yhdistelmänä. Aivan selvästi Ilmestyskirjan alkuperäinen laatija on sisäistänyt juutalais-kristillisen kuvamaailman osaksi omaa ajattelu- ja mielikuvamaailmaansa. Ehkä häntä ovat lisäksi askarruttaneet kristinuskon sisällölliset ongelmat niin paljon, että hän on nähnyt ne syvässä sisäänpäin kääntyneessä tilassa näynomaisina myyttisinä kuvaketjuina. Kirjoittaessaan näkyjään muistiin hän on saattanut vielä toimittaa tekstiään oman intuitionsa, tietämyksensä ja kirjallisen aistinsa mukaan. Eikä ole poissuljettua sekään, etteikö tekijöitä olisi voinut olla ainakin joissain vaiheissa useampia; esimerkiksi Ilmestyskirjan kahdestoista luku poikkeaa muusta kokonaisuudesta.⁴

Myytin tulkinnan ongelmia

Käsitteellinen ja myyttinen kieli

Myytti noudattaa erilaista johdonmukaisuutta ja erilaisia lakeja kuin tietoinen, käsitteellinen ajattelumme. Tätä ajattelua ilmaisemme tavalisella kielellä, jota seuraavassa kutsun käsitteelliseksi kieleksi.

Käsitteellinen kieli perustuu *nimirelaatioon* ja *konventioon*, eli tietyssä kieliyhteisössä käytetään tiettyä sanaa sopimuksenvaraisen tavan mukaan viittaamaan tiettyyn asiaan. Esimerkiksi sana ”tuli” tarkoittaa

suomen kielessä sitä luonnon ilmiötä, joka syntyy, kun jokin aine palaa, eli tuli on tuon ilmiön nimi konvention mukaan.

Myyttinen hahmotus sen sijaan on ennen kaikkea piilotajuntamme kieltä. Se on muun muassa uniemme kieltä, ja sen peruseräite on *analogisuus*. Toisin sanoen myyttikuvat syntyvät niistä analogioista, joita myytin luoja usein täysin *vaistonvaraisesti* kokee eri elämänaloille kuuluvien ilmiöiden ja tapahtumien välillä. Oman tulkintatapani kannalta erityisen tärkeän myyttikuvien lähteen muodostavat ne analogiat, joita ihmiset kokevat toisaalta ulkoisten asiointilojen ja tapahtumien ja toisaalta sisäisten kokemustilojen ja mielenliikkeiden välillä. Esimerkiksi tuli voi myyttisessä maailmassa olla sekä ulkoisen todellisuuden ilmiö että sisäinen, kuumaksi ja polttavaksi koettu tajunnantila.

Myyttinen kieli on oletettavasti ollut ihmiskunnan varhaisin hahmotusmuoto, mutta aikojen kuluessa sen pohjalta on syntynyt käsitteellinen kieli, ja samalla myyttisen kielen spontaani ymmärtäminen on hämärtynt. Myyttinen hahmotus elää kuitenkin vielä käsitteellisessä kielessä kielen metaforina, ja metaforien merkityksen ymmärrämme yhä joutumatta niitä yleensä sen enempiä pohtimaan. Esimerkiksi tulen myyttinen merkitys on esillä sellaisissa ilmaisuissa kuin tulinen rakkaus, tuliseluisuus, hengen palo, intohimojen leiskunta ja polttava halu. Kun tulkinnassani nojaan erilaisiin analogioihin, yritän esittää ne niin, että ne olisivat lukijalle mahdollisimman selkeästi ymmärrettävissä jo kielen metaforaluonteen ja terveen järjen avulla. Lisäksi tuen tulkintojani esittämällä kirjallisuudesta lainauksia, joissa kulloistakin kielikuvaa on käytetty ehdottamassani merkityksessä.

Tärkeä ero käsitteellisen ja myyttisen kielen välillä on myös se, että käsitteellinen kieli puhtaimmillaan on pitkälle *eriytynyt*. Tuli on todellakin ensi sijassa vain se luonnonilmiö, johon tuli-sana viittaa, ja ”sisäiselle tulelle” on kehittynyt monia ehkä hyvinkin teoreettisia nimityksiä, kuten henkinen energia, intohimo, halu, vietti ja libido. Myyttiselle hahmotukselle sen sijaan on ominaista *kokonaisvaltaisuus*; myyttikuva koetaan aina laajasti ja eriytymättömästi. Esimerkiksi tuli voidaan kokea myyttisen hahmotuksen sisällä kaikkien niiden assosiaatioiden kautta, joita se kuvana herättää.

Tämän eroavuuden takia yksi käsitteellisen kielen termi ei koskaan pysty tuomaan esille kaikkia niitä assosiaatioyhteyksiä, jotka myytin

Jos Johanneksen ilmestystä eli Raamatun Ilmestyskirjaa luetaan kirjaimellisesti, siitä paljastuu maailmanlopun kauhuja. Ilmestyksille on kuitenkin ominaista pukea asiat myyttisiin kuviin, ja myyttikuvat sallivat useita tulkintoja.

Irma Korte kertoo kirjansa johdannossa myyttisestä hahmotuksesta, Johanneksen ilmestyksestä tekstinä ja sen historiallisista tulkinnoista.

Ehdottamassaan tulkinnassa hän lukee Ilmestyskirjasta uskontojen keskeisimpiä ongelmia. Mikä tai mitä Jumala oikein on? Jos Jumala on kaikkivaltias ja hyvä, mistä pahuus on peräisin? Mitä pahuus pohjimmiltaan on? Minkälainen on todellisuuden luonne? Entä ihmisen varsinainen olemus?

Ilmestyskirjasta välittyy myös yksityisen ihmisen monivaiheinen kehitystie. Sen aikana Johannes löytää vastauksia ongelmiinsa. Hänen tajuntansa avautuu aste asteelta: hän purkaa vanhoja uskomuksiaan, kohtaa torjuntajaan, käy läpi sisäisiä taisteluja, kokee sekä ahdistusta että autuutta – ja elää lopulta hengellisen valaistumisen.

Ilmestyskirjan kuvat saavat vertailukohteita eri aikakausien ja kulttuuripiirien uskonnoista, myyteistä, runoelmista, filosofioista, psykologian teorioista, joogakirjallisuudesta ja jopa nykyihmisten unista ja kokemuksista. Monet lainaukset etenkin kristinuskon pyhimyksiltä osoittavat heidän kertoneen omasta sisäisestä elämästään käyttäen samantapaisia ja joskus aivan samoja kuvia kuin ilmestysten näkijä Johannes.

Kirjaan sisältyy tulkintaa valottavia kuvia.

Irma Korte on filosofian tohtori. Hän on julkaissut useita artikkeleita ja kirjoja, muun muassa seuraavat Raamattua koskevat teokset:

Eedenistä Egyptiin, Egyptistä luvattuun maahan, Jerusalemiin! sekä *Sisäinen, myyttinen Jeesus*.

Johanneksen ilmestys – Sisäinen matka vapauteen on julkaistu myös englanniksi nimellä *The Revelation of St. John – An Inner Journey to Liberation*.